

Būvniecības valsts kontroles birojs

BŪVES EKSPERTĪZES ATZINUMA KVALITĀTE: IZAICINĀJUMS UN DIALOGS

Būvspeciālistu sertificēšanas
nodaļas vadītāja
Maija Kavosa

Rīgā, 11.03.2026.

Kāpēc tagad...?

Būvniecības valsts kontroles birojs

Saņemto sūdzību skaita pieaugums būves ekspertīzē

Pēc nejaušības principa izvērtēti 2025.gadā sagatavotie būves ekspertīzes atzinumi visās darbības sfērās

Analizēti starptautiski labās prakses piemēri attiecībā uz izvirzītajām prasībām inženiera sagatavotajiem dokumentiem

Sūdzību izvērtēšanas rezultāts

80% gadījumu konstatēti profesionālās darbības pārkāpumi

- Pārkāpumi saistīti ar labai profesionālajai praksei un normatīvajos aktos noteikto prasību neievērošanu

Pieņemti lēmumi par **brīdinājuma** izteikšanu un sertifikāta **apturēšanu**

- Nav ievērotas prasības attiecībā uz ekspertīzes gaitas dokumentēšanu un konstatēto neatbilstību pamatošanu; ekspertīzes atzinumu saturs atbilst tehniskās apsekošanas atzinumu ietvaram

Būves ekspertīzes atzinumu kvalitātes monitorings [1]

Būvniecības valsts kontroles birojs

- **Izvērtēti 30 ekspertīzes atzinumi būves ekspertīzes darbības sfērās**

Saturs

- Pēc satura atbilst tehniskās apsekošanas atzinuma ietvaram

Darba uzdevums

- Nav atrunātas izmantotās metodes;
- Nav sniegtas atsauces uz konstatētajām neatbilstībām
- Nav dokumentēta ekspertīzes gaita

- Nav sniegts eksperta slēdziens
- Secinājumi nav pamatoti ar atsaucēm
- Nav iekļauts neatkarības apliecinājums atbilstoši VBN

Slēdziens

Starptautiski labās prakses piemēri: Ontario vadlīnijas

Būvniecības valsts kontroles birojs

Professional Engineers Reviewing Work Prepared by Another Professional Engineer

Contributors: Vincent Chu, P.Eng. / Arup Mukherjee, P.Eng. / Ted Olechna, P.Eng. / Scott Peaker, P.Eng. / Randy Pickle, P.Eng. / Brian Ross, P.Eng. (Chair) / Philip Sarvinis, P.Eng.

Reviewers: Andy Bowers, P.Eng. / Bruce Matthews, P.Eng. / Rick Patterson, P.Eng.

Notice: The Professional Standards Committee has a policy of reviewing guidelines every five years to determine if the guideline is still viable and adequate. However, practice bulletins may be issued from time to time to clarify statements made herein or to add information useful to those professional engineers engaged in this area of practice. Users of this guideline who have questions, comments or suggestions for future amendments and revisions are invited to submit these to PEO using the form provided in Appendix 1.

October 2011

Conducting a Practice Review

Contributors: Brian Ross, P.Eng. / Andrew Donlan, P.Eng. / Ravi Gupta, P.Eng. / Allen Lucas, P.Eng. / George Pachovsky, P.Eng. / Elia Rizkalla, P.Eng. / Heather Swan, P.Eng.

Notice: The Professional Standards Committee has a policy of reviewing guidelines every five years to determine if the guideline is still viable and adequate. However, practice bulletins may be issued from time to time to clarify statements made herein or to add information useful to those professional engineers engaged in this area of practice. Users of this guideline who have questions, comments or suggestions for future amendments and revisions are invited to submit these to PEO using the standard form included in the [Guideline Development and Maintenance Process document](#).

July 2014

Atziņas no starptautiskās labās prakses [1]

Vispārīgie principi

Pārskatam jābūt **tik rūpīgam, cik to prasa pārskata veids un apjoms** — tas ir jāpielāgo konkrētajam mērķim. Sagatavotais pārskata apjoms vienmēr ir sagatavotāja profesionālās spriestspējas un atbildības jautājums, izvērtējot, cik daudz ir nepieciešams, lai uzdevums tiktu izpildīts pienācīgi.

Pārskata rūpīgumam jābalstās uz **taisnīguma principu**, proti:

- pārskatam jāsniedz klientam vai darba devējam **pietiekama informācija** lēmumu pieņemšanai;
- pārskatam jābūt **pietiekami detalizētam**, lai atklātu visus būtiskos jautājumus.

Atziņas no starptautiskās labās prakses [2]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Informācijas pieejamība

Pārskats **nedrīkst balstīties uz minējumiem** par to, kāda informācija autoram bijusi pieejama, kādus norādījumus pasūtītājs devis vai kādi dati izmantoti.

Ja daļa no nepieciešamās informācijas **nav pieejama**, pārskata sagatavotājam **jāatsakās sniegt viedokli** vai vērtējumu, vai **jāierobežo pārskata tvērums** tikai uz tām tēmām, kuras iespējams pienācīgi izvērtēt, izmantojot saprātīgi pieejamo informāciju.

Atziņas no starptautiskās labās prakses [5]

Uzdevums & saturs

Ir svarīgi, lai pārskata sagatavotājam dotais uzdevums būtu **neitrāli** formulēts un neliecinātu par to, kādu rezultātu pasūtītājs vēlētos panākt. Ja pasūtītājs tieši vai netieši norāda, ka pārskatam jābūt ar noteiktu vēlamu rezultātu, pārskata sagatavotājam jāinformē, ka profesionālo standartu dēļ viņam ir pienākums saglabāt **neatkarību un objektivitāti**.

Dažkārt pārskata sagatavotājam būs jāsniedz **negatīvs vērtējums** par cita inženiera veikumu, kas atbilst pārskata mērķim. Taču pārskatītājam nevajadzētu censties atrast kļūdas tur, kur tās neietekmē darba kvalitāti. Pārskatam **nedrīkst kļūt par nepamatotu kritizēšanu**.

Atziņas no starptautiskās labās prakses [4]

Taisnīguma nodrošināšanas princips

Lai nodrošinātu taisnīgumu, pārskatītājam jāievēro **konsekvents un objektīvs atbilstības novērtēšanas process.**

- **Pirmais solis — noteikt piemērojamus kritērijus**
- **Otrais būtiskais kritērijs — salīdzinājums ar labo inženierpraksi.**

Laba inženierprakse ir:

- *ilgstoši pārbaudīta,*
- *plaši zināma,*
- *profesionāļu vidū akceptēta rīcība un metode.*

Darbs, kas atbilst šiem kritērijiem, tiek uzskatīts par profesionāli atbilstošu.

Atziņas no starptautiskās labās prakses [6]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Valodas stils & ētika

Pārskata sagatavotājam jāvērš uzmanība arī uz **valodas lietojumu** – tās stilam ir jābūt **profesionālam, mierīgam un neitrālam**.

Ieteicams izvairīties no:

- negatīviem izteicieniem,
- apsūdzošām vai emocionāla rakstura piezīmēm.

Saskaņā ar profesionālo ētikas kodeksu visiem pārskata sagatavotājiem ir pienākums: **«izturēties pret citiem praktizētājiem ar pieklājību un labā ticībā.»**

Rīkoties **labā ticībā** nozīmē:

- balstīt savas rīcības uz pārliecību par patiesumu un pareizību,
- ievērot Ētikas kodeksu,
- godīgi izmantot savas zināšanas un prasmes, apzinoties arī iespēju kļūdīties.

Atziņas no starptautiskās labās prakses [7]

Pārskatam jāsniedz atbildes uz jautājumiem:

- vai pārskata ietvaros sasniegti izvirzītie mērķi;
- vai šie mērķi bija saprātīgi;
- vai izvērtējums ir visaptverošs, objektīvs un pamatots;
- vai pieņēmumi ir pamatoti;
- vai secinājumi un aprēķini ir korekti;
- vai ieteikumi ir pareizi pamatoti;
- vai projekts atbilst prasībām

Ko varam secināt?

Būvniecības valsts kontroles birojs

Atzinuma **satura un struktūras** atbilstība izvirzītajam ekspertīzes uzdevumam

Ekspertīzes **uzdevums** ir skaidri formulēts atbilstoši pasūtītāja prasībām un tā izpilde ir loģiski izsekojama visā ekspertīzes gaitā.

Atzinuma sagatavotājs ir piemērojis atbilstošu **metodoloģiju** ekspertīzes uzdevuma izpildei, tā ir skaidri definēta un izmantota korekti, lai sasniegtu ekspertīzes mērķi.

Atzinumā izmantotie **aprēķini** ir precīzi, konsekventi un atbilst ekspertīzes uzdevuma ietvaram.

Pielietotie **standarti, normatīvie akti un labas inženiertehniskās prakses kritēriji** ir atbilstoši konkrētajam objektam un korekti piemēroti.

Ekspertīzes gaita ir skaidri **dokumentēta un loģiski izsekojama**, lai varētu gūt pārliecību par izdarīto secinājumu pamatotību.

Atzinumā **konstatētās neatbilstības** ir pamatotas ar normatīvo aktu un standartu prasībām.

Atzinumā **ietvertie secinājumi** un pieņēmumi ir pamatoti ar faktiem un objektīvā analizē balstīti.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Paldies par uzmanību!

Maija.Kavosa@bvkb.gov.lv

Tālrunis: 24558185

www.bvkb.gov.lv